

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33446**Nom:** Els subjectes, els processos i els contextos de l'aprenentatge**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1306 - Grau Educació Social	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1306 - Grau Educació Social	Didàctica	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

NAVAS SAURIN ALMUDENA ADELAIDA

MOMPO LOPEZ EVA

RESUM

Abans de presentar l'assignatura volem donar compte de les condicions en les que està elaborada aquesta guia. Aquesta guia es redacta i presenta en atenció a la demanda dels vicerectorats: http://www.uv.es/didorg/guiesdocents/escrit_vicerecores.pdf.

Considerem que el present format remet a una determinada manera de pensar i conformar la docència universitària, considerem així mateix, que la docència és un espai de creació, d'experiència i de transformació. Tanmateix aquest format ens fa pensar la docència com quelcom que es pot preveure, com quelcom que s'imparteix i no com quelcom que es posa en relació.

Aquesta assignatura és obligatòria del segon curs del grau d'Educació Social i s'adreça a l'estudi de l'acompanyament en els processos d'aprenentatge, a l'estudi i l'anàlisi de les condicions en què aquest té lloc. L'assignatura "Els subjectes, els processos i els contextos d'aprenentatge" pretèn pensar la didàctica des de la relació complexa que es crea entre qui sostenen i viuen la relació educativa en un moment i un temps concret, la didàctica no com un saber tecnificat ni tecnificable sinó com el saber que sosté la relació educativa. L'assignatura treballa els tres eixos, subjectes, processos i contextos, però la presentació d'estos tres eixos en cap cas significa que els hem de concebre com a temes separats, si no que estan en

una relació constant.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Cap requisit específic

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1306 - Grau Educació Social

Capacitat crítica i autocrítica.

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Capacitat d'aprenentatge autònom al llarg de la vida.

Capacitat d'organització i planificació.

Capacitat d'utilització de les TIC en l'àmbit d'estudi i en el context professional.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Capacitat de gestió de la informació.

Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions.

Capacitat de treballar en equips multi- i interdisciplinaris.

Capacitat per a realitzar investigació educativa en diferents contextos.

Capacitat per a reconèixer i valorar els processos afectius.

Comprendre els referents teòrics que constitueixen l'ésser humà com a protagonista de l'educació.

Compromís ètic actiu amb els drets humans, la igualtat entre homes i dones i la sostenibilitat.

Conèixer i analitzar les polítiques educatives, el seu desenvolupament legislatiu i la seua incidència en les reformes socioeducatives.

Conèixer i comprendre els processos d'ensenyament aprenentatge i la seva incidència en la formació i desenvolupament integral de les persones i comunitats.

Dissenyar plans, programes, projectes accionis i recursos educatius en diferents contextos.

Elaborar i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius.

Facilitar i gestionar la cooperació en els processos educatius i professionals.

Reconeixement i respecte per la diversitat i foment de la interculturalitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. ELS SUBJECTES

Segons recull la memòria de verificació del Grau d'Educació Social aprovada per l'ANECA:

- L'alumnat com a subjectes, entre les regulacions institucionals i els contextos culturals
- Estudiants diferents per a una cultura comuna i diversa
- Necessitats educatives especials i els subjectes de l'educació

Tot i que aquesta guia presenta tres blocs separats, en cap cas es poden entendre sense les relacions complexes que s'estableixen entre uns i altres. Així, el contingut de l'assignatura no respòn a una organització linial sinó a les possibilitats d'articulacions que ens faran tindre presents els tres elements.

2. ELS PROCESSOS

Segons recull la memòria de verificació del Grau d'Educació Social aprovada per l'ANECA:

- La planificació com a anticipació dels processos d'ensenyament i aprenentatge
- Allò què es vol transmetre: el currículum
- Allò que es transmet: les pràctiques dominants
- Mètodes, mitjans i materials Didàctics
- Allò que podem conèixer al voltant dels efectes de l'ensenyament: l'avaluació
- Canvis curriculars i models d'innovació
- Estratègies en l'innovació Didàctica

Tot i que aquesta guia presenta tres blocs separats, en cap cas es poden entendre sense les relacions complexes que s'estableixen entre uns i altres. Així, el contingut de l'assignatura no respòn a una organització linial sinó a les possibilitats d'articulacions que ens faran tindre presents els tres elements.

3. ELS CONTEXTOS

Segons recull la memòria de verificació del Grau d'Educació Social aprovada per l'ANECA:

- La importància de l'entorn en els processos d'aprenentatge i en els seus resultats.

Tot i que aquesta guia presenta tres blocs separats, en cap cas es poden entendre sense les relacions complexes que s'estableixen entre uns i altres. Així, el contingut de l'assignatura no respon a una organització lineal sinó a les possibilitats d'articulacions que ens faran tindre presents els tres elements.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	60,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Per a concretar la forma de treballar en l'assignatura es remet als programes de les professores que sostenen l'assignatura amb cada grup. A grans trets podem dir que la metodologia combinarà el treball de documents, la discussió en classe dels mateixos, la elaboració de treballs per part de l'alumnat, les explicacions i aclaracions per part de les profesores, entre altres.

AVALUACIÓ

L'assistència a classe és altament recomanable per poder estar en condicions de superar

l'assignatura, però les estudiants i els estudiants que no puguin assistir amb regularitat a l'assignatura hauran d'establir el pla de treball alternatiu amb la professora responsable del grup al que pertanyen. Per conèixer amb precisió quina serà la forma d'avaluar l'assignatura cal consultar els programes de les professores responsables de cada grup. En aquests programes es concretaran els procediments d'avaluació, entre d'altres: treballs individuals i grupals, assistència a tutories, lectura dels materials, proves escrites, diaris de classe. També en els programes de les professores es trobaran igualment els criteris d'avaluació.

Les condicions d'ús de la IA per a superar l'assignatura seran acordades en la classe, amb cada docent.

BIBLIOGRAFIA

ARENDR, HANNAH (1977). *La crisis en educación*. [Traducido por Cuaderno Gris].

BALAGUER, A. P. (2024). *Pedagogía crip: y la revolución de los cuerpos (Vol. 13)*. Kaótica Libros.

Caride, J. A., Gradaílle, R., & Caballo, M. B. (2015). De la pedagogía social como educación, a la educación social como Pedagogía. *Perfiles educativos*, 37(148), 04-11.

De Gaulejac, V. (2015). *Las fuentes de la vergüenza*. Sapere Aude..

FOUCAULT, MICHEL (1977). El sujeto y el poder. *Revista Mexicana de Sociología*, Vol. 50, No. 3. (Jul. - Sep., 1988), pp. 3-20.

FREIRE, P., GAJARDO, M., & FIORI, J. L. (1971). *Pedagogía del oprimido*.

Laval, C. [Christian] y Dardot, P. [Pierre]. (2010). *La nueva razón del mundo. Ensayo sobre la sociedad neoliberal*. Gedisa.

MEIRIEU, Philippe (2008). *Frankenstein Educador*. Barcelona. Laertes.

PLANELLA, J. (2008). Educación social, acompañamiento y vulnerabilidad: hacia una antropología de la convivencia. *Revista iberoamericana de educación*, 46(5), 1-14.

TADEU DA SILVA, T. (2001). *Espacios de identidad*. Barcelona: Octaedro.

Tizio, H. [Hebe]. (2005). *Reinventar el vínculo educativo*. Gedisa.

ÚCAR, X. (2012). La comunidad como elección: teoría y práctica de la acción comunitaria. Teoría y práctica de la acción comunitaria. *Aportes desde la psicología comunitaria*, 1(1), 37-73.

ÚCAR, X. (2022). Tejidos y tramas de lo social: perspectivas desde la pedagogía y la educación social. *RES, Revista de Educación Social*, 35.

VAN MANEN, MAX (2007) *El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica*. Barcelona. Paidós.

Venceslao, M., & Marí Ytarte, R. M. (2021). Intervención educativa en centros de justicia juvenil. Una aproximación a sus discursos y prácticas. *Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria*, 2021, vol. 38, p. 181-193.

WALSH, KATHERINE (2018). *Pedagogías decoloniales. Prácticas insurgentes de resistir, (re)existir y (re)vivir*. Abya Yala, Traficantes de Sueños.

Bibliografía complementaria:

ARENDDT, Hannah (2005). *La condición humana*. Barcelona. Paidós

BÁRCENA, Fernando i MÈLICH, Joan-Carles (2000). *La educación como acontecimiento ético. Natalidad, narración y hospitalidad*. Barcelona. Paidós.

DARLING-HAMMOND, L. (2001). *El derecho de aprender. Crear buenas escuelas para todos* Barcelona: Ariel, (pp. 411-419).

FENSTERMACHER, G. D. Y SOLTIS, J. F. (1998). *Enfoques de la enseñanza*. Buenos Aires: Amorrortu.

JACKSON, P. (1991). *La vida en las aulas*. Madrid: Morata.

LARROSA, JORGE I PÉREZ DE LARA, NÚRIA (compiladores) (1997). *Imágenes del otro*. Barcelona. Virus Editorial.

PÉREZ DE LARA FERRÉ, Núria (1998) *La capacidad de ser sujeto. Más allá de las técnicas en educación especial*. Barcelona. Laertes

Rancièrè, Jacques (2018)(1ª ed. 1987) *El maestro ignorante. Cinco lecciones sobre la emancipación intelectual*. Buenos Aires. Libros del Zorzal.